

Holbergprisen til grunnlegger av feministisk kunsthistorie

(Bergen, 5. mars 2020) Det ble i dag kunngjort at Holbergprisen 2020 tildeles britiske Griselda Pollock for hennes banebrytende forskning innen feministisk kunsthistorie og kulturstudier.

Holbergprisen er en internasjonal forskningspris verdt NOK 6 millioner, som dekker fagområdene humaniora, samfunnsvitenskap, jus og teologi. Prisen ble opprettet av Stortinget i 2003, og vinneren skal ha påvirket internasjonal forskning innen prisens fagfelt på en avgjørende måte. Pollock vil motta prisen under en seremoni ved Universitetet Bergen, Universitetsaulaen, den 4. juni.

Griselda Pollock er professor i kunsthistorie ved University of Leeds og en verdensledende aktør når det gjelder feministisk og postkolonial tilnærming til kunsthistorien. Gjennom mer enn 40 år har hun hatt en global påvirkning på tenkning omkring kjønn, ideologi og visuell kultur. Hun vil i år motta Holbergprisen for sin fremtredende rolle innen kunsthistorie og beslektede fagfelt, blant annet feministisk filmvitenskap, traumestudier og Holocaust-studier. Dette er første gang Holbergprisen tildeles en kunsthistoriker.

Endret kunstforståelsen

Pollock var en av grunnleggerne av feministisk kunsthistorie på 1970-tallet og er fremdeles en ubestridt autoritet på feltet. Hennes nyskapende tilnærming til kunsthistorie og kulturstudier har endret både forskningspraksis og kuratering ved muséer og gallerier. Pollock har tilført et radikal nytt syn på visuell kunst ved å vektlegge faktorer som kjønn, klasse og rase. Dermed har hun også synliggjort banebrytende verk av kunstnere som ellers ville ha vært ekskludert fra den kunsthistoriske kanon.

«I min forskning analyserer jeg hvordan klasse, rase, kjønn og seksualitet påvirker kulturuttrykk i media, film, kunst, litteratur og akademisk tekning på en skadelig måte, og jeg yter motstand mot dette,» sier Pollock. «Jeg har brukt 40 år på å skape nye begreper som utfordrer kunsthistoriens hvite, patriarkalske struktur. Med disse begrepene forsøker jeg å skape nye tenkemåter om kunsten og dens bilder, praksis og effekt, som ikke handler om å opphøye selektiv storhet,» forklarer prisvinneren. «I stedet søker jeg forståelse av *det arbeidet kunsten gjør* som representasjon, og av hvordan representasjoner skaper idéer om verden og om hvem vi er.»

Traumer i estetikk og politikk

Sammen med Roszika Parker utgav Pollock i 1981 *Old Mistresses: Women, Art and Ideology*, som ble en klassiker innen feministisk kunsthistorie. Den hadde en radikal tilnærming som man også finner i Pollocks andre arbeider, inkludert hennes mange monografier over kjente kunstnere.

En annen milepæl er *Vision and Difference* (1988), hvor Pollock foretar en feministisk analyse av hvordan moderne kultur er konstruert. Boken er oversatt til flere språk og har fått stor innflytelse verden over.

Pollock også hatt stor betydning innen filmvitenskap og traumestudier. I senere tid har hennes arbeider på dette området inkludert prosjektet *Concentrationary Memories*, som tar for seg representasjoner av Holocaust og forholdet mellom estetikk og politikk. Dette feltet bringes sammen med Pollocks feministiske arbeider i monografien om den unge jødisk kunstneren Charlotte Salomon (2018), som døde i Auschwitz.

«Griselda Pollock har alltid holdt det høyeste vitenskapelige nivå, samtidig som hun har utfordret etablert kunnskap og institusjonaliserte tanke- og verdihierarkier», sier leder av Holbergkomitéen Dame Hazel Genn. «Nettopp derfor har hun vært en ledestjerne for generasjoner av kunst- og kulturhistorikere.»

Nils Klim-prisen til ung dansk teolog

Vinneren av Nils Klim-prisen ble også kunngjort i dag. Denne prisen er på NOK 500.000 og tildeles hvert år en yngre forsker som har utmerket seg innen Holbergprisens fagområder. Prisivinneren må være fra et nordisk land og under 35 år ved nominasjonsfristen. Nils Klim-prisen og Holbergprisen overrekkes under samme seremoni ved Universitetet i Bergen den 5. juni.

Nils Klim-prisen går i år til den danske teologen Frederik Poulsen, for hans betydelige bidrag til forskning på Det gamle testamente. Poulsen er adjunkt ved Det Teologiske Fakultet ved Københavns Universitet og har i en alder av 35 år allerede utgitt hele tre forskningsmonografier på velrenommerte forlag. Dette er første gang Nils Klim-prisen tildeles en teolog.

«Min forskning er bredt orientert,» forklarer Poulsen. «Hvilken rolle spiller Det gamle testamente i kristen teologi? Hvordan skildres Jerusalem i Bibelen, og hvilke bilder brukes det om å være i eksil fra dette stedet?» Prisivinneren sier at det berømte profetskriftet Jesajas bok står sentralt i dette arbeidet: «I min seneste bok viser jeg at eksilet hos Jesaja skjuler seg som et 'sort hull' i midten av skriftet og dermed har avgjørende innflytelse på tekstens litterære struktur, billedspråk og budskap. Det gamle testamente er en samling av litteratur som fortsetter å overraske – og som jeg aldri blir ferdig med,» sier Poulsen.

Nils Klim-komiteéns leder Tone Sverdrup sier Poulsen er en usedvanlig dyktig forsker som har fått internasjonal anerkjennelse: «Han benytter en innovativ kombinasjon av historisk-kritiske og litterære metoder som gjør det mulig for ham å kaste nytt lys over de bibelske oldtidsskriftene,» sier hun. «Hans ekspertise innen klassiske studier og hans kreative tilnærming til forskning på Det gamle testamente har allerede bidratt til å sikre ham en solid posisjon innenfor forskningsfeltet bibelstudier.»

Pressebilder, biografier om prisvinnerne, fagkomitéenes uttalelser og fakta om prisene legges ut på holbergprisen.no/presserom

Kontaktperson, Holbergprisens sekretariat:

Kommunikasjonsrådgiver Ole Sandmo

Tlf: + 47 98 00 18 78

ole.sandmo@holbergprisen.no

Ekspertkontakter for pressen:

For holbergprisvinneren:

Professor Mathias Danbolt

Københavns Universitet

Tlf. +45 41 15 16 13

danbolt@hum.ku.dk

For Nils Klim-prisvinneren:

Professor Anne Katrine de Hemmer Gudme

Universitetet i Oslo

Tlf. +47 22850356 / +47 96618058

a.k.de.h.gudme@teologi.uio.no

(Mellom 4/3 og 8/3: Send SMS for kontakt.)